

កិច្ចពិភាក្សាស្រុកសាគី

ស្តីពី

ការលើកកម្ពស់កិច្ចគាំពារសង្គម និងការបង្កើនមុខរបរ និងការងារ

រៀបចំដោយក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ

បទឧទ្ទេសនាម

ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គម

ដោយ ជំ ច័ន្ទធន រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងមហាផ្ទៃ

អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មនិងជនបទ

ថ្ងៃទី ២៨-២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ — មជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការកម្ពុជា-ជប៉ុន

(សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ)

សូមគោរពគណនេយ៍បតី

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី

អង្គសិក្សាសាលារាជធានីភ្នំពេញ ជាតិគោរពមេត្រី

១. ជាបច្ចុប្បន្ន ក្នុងនាមក្រុមប្រឹក្សាស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មនិងជនបទ ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការអរគុណ ចំពោះការអញ្ជើញឱ្យមកចូលរួមក្នុងអង្គពិធីក្នុងឱកាសនេះ ។ ប្រធានបទនៃអង្គសិក្សាសាលានាពេលលើក ឡើង ពីការលើកកម្ពស់កិច្ចគាំពារសង្គម និងការបង្កើនមុខរបរ និងការងារ ។ ដោយហេតុថា រាជរដ្ឋាភិបាល បានសម្រេច និងបានដាក់ចេញឱ្យអនុវត្ត នូវយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងជនងាយ រងគ្រោះ ហើយបានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាផ្លូវការរួចហើយក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នៃ សម្តេចអគ្គមហា សេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី កាលពីថ្ងៃទី ៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១កន្លងមក បន្ទាប់ពីបាន ទទួលការសិក្សាពិគ្រោះយោបល់ពីគ្រប់ស្ថាប័នរដ្ឋ និងភាគីដៃគូពាក់ព័ន្ធអស់ រយៈពេល២ឆ្នាំ និងបានទទួល ការអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីកាល ពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១១ ។ អង្គសិក្សាសាលាថ្ងៃនេះ គឺ ជាជំហានមួយក្នុងរៀបចំធ្វើសង្គតិភាពនៃគោលនយោបាយ ដើម្បីជំរុញការអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រនេះឱ្យរិតតែ មានប្រសិទ្ធភាព និងប្រទាក់ក្រឡាគ្នាថែមទៀត ។ បទឧទ្ទេសនាមរបស់ខ្ញុំនៅក្នុងសិក្សាសាលានេះ គឺផ្តោត សារសំខាន់ទៅលើការងារត្រៀមអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គមនេះ ។

២. តាមពិតទៅកម្មវិធីសុវត្ថិភាពសង្គម ដែលជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃការគាំពារសង្គម មិនមែនការងារ ថ្លៃសម្រាប់កម្ពុជាទេ។ រយៈពេលជាង ២០ឆ្នាំកន្លងមក កម្ពុជាបានអនុវត្តកម្មវិធី និងគម្រោងជាច្រើនមក ហើយ ដើម្បីធ្វើសមាណភាពកម្មវិធីសម្បទា និងដើម្បីលើកកម្ពស់សន្តិសុខស្បៀង អាហារូបត្ថម្ភ ឆ្លើយតប ទៅនឹងស្ថានភាពសង្គ្រោះបន្ទាន់ផង និងដើម្បីបង្កើនជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនក្រីក្រផង។ សកម្មភាព ទាំងឡាយមានជាអាទិ៍ :

- ការចែកចាយសម្ភារៈកសិកម្ម ស្បៀង ការផ្តល់អាហារតាមសាលារៀន កម្មវិធីស្បៀងពលកម្ម
- ការផ្តល់ប្រាក់ពលកម្ម អាហារូបករណ៍ចំពោះសិស្សកុមារក្រីក្រ
- កម្មវិធីសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត
- មូលនិធិសមធម៌សុខភាព និងគម្រោងធានារ៉ាប់រងសុខភាពនៅតាមសហគមន៍
- មូលនិធិរបបសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់អតីតយុទ្ធជន និងមន្ត្រីរាជការ
- ការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈជាដើម

៣. កម្មវិធីទាំងអស់នេះសុទ្ធតែទទួលជោគជ័យក្នុងការផ្តល់ជូនអ្នកទទួលផលក្នុងចំនួនច្រើន និងការ បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបាននូវសេវាកម្មស្បៀងអាហារ និងសន្តិសុខនៃការរកប្រាក់ចំណូល។ ប៉ុន្តែមកដល់ ដំណាក់កាលនេះទៅហើយ តើយើងមានហេតុផលអ្វីដែលយើងចាំបាច់មានយុទ្ធសាស្ត្រនេះ នៅពេលដែល ស្ថាប័នជំនាញរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ជាអាទិភាព និងកំពុងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរៀងៗ ខ្លួនយ៉ាងសកម្មទៅហើយនោះ? ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតលើកឡើងហេតុផលតែពីរ មកបង្ហាញជូនអង្គពិធីដើម្បី ជ្រាបជាជំនួយស្មារតី។

៤. **ទី១ ប្រទេសគម្ពុជាបានឆ្លងច្រើនដំណាច់នៃការអភិវឌ្ឍន៍ (សង្គ្រោះបន្ទាន់ ការស្តារនីតិសម្បទា និងការអភិវឌ្ឍន៍)** ហើយបានងើបផុតឡើងក្រោយពីបានជួបវិបត្តិជាច្រើនទសវត្សកន្លងមក និងសម្រេច បានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ក្នុងអត្រាលើ១០% រយៈពេលបួនឆ្នាំជាប់ៗគ្នា មកដល់ឆ្នាំ២០០៧។ អត្រាភាព ក្រីក្រ បានធ្លាក់ពី៤៧% នៅឆ្នាំ១៩៩៣-១៩៩៤ មកត្រឹមរង្វង់២៦%នៅឆ្នាំ២០១០។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចគិត ជាផលិតសរុបក្នុងស្រុកមានការកើនឡើងទ្វេដង ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ (១៩៩៤-២០០៤) និងកើនឡើង៣ ដងក្នុងរយៈពេល១៥ឆ្នាំ (១៩៩៤-២០០៩)។ នៅឆ្នាំ២០២០ សេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា អាចកើនឡើងទ្វេដង ថែមទៀត ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមសេដ្ឋកិច្ចមានការរីកចម្រើន ឈានទៅកាត់បន្ថយ អត្រាភាពក្រីក្របានមួយ កម្រិតទៀត។ កម្ពុជាអាចនឹងងើបផុតចេញពីក្រុមប្រទេសក្រីក្រ ដែលកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ទៅក្នុងចំណោម

ប្រទេសបានអភិវឌ្ឍន៍ មានប្រាក់ចំណូលមធ្យម និងអាចជាកូនខ្លាមួយក្នុងតំបន់ផងដែរ។ ស្ថានភាពនេះ ទាមទារឱ្យយើងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍន៍មួយកំរិតថែមទៀត ទាំងផលិតភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសមធម៌ ស្របតាមទិសដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២ គឺដើម្បី កំណើន ការងារ ប្រសិទ្ធភាព និងសមធម៌។ កំណែទម្រង់រដ្ឋទាំងឡាយដែលបានដាក់ចេញជាបន្តបន្ទាប់ត្រូវតែបន្តអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ការគាំទ្រដល់ក្រុមជនក្រីក្រនិងជនងាយរងគ្រោះ គឺជាការចាំបាច់មិនអាចរំលងបាន ជាមួយ និងការបង្កើន ពង្រឹងមូលធនមនុស្សដែលយើងត្រូវប្រែក្លាយក្រុមជនក្រីក្រនិងជនងាយរងគ្រោះ ទៅជា កម្លាំងផលិត និងជា ធនធានមនុស្សចូលរួមចំណែកជាសកម្មដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិយូរអង្វែង។

៥. **ទី២ គ្រួសារសេរីតម្កល់ ទៅដល់ប្រទេសវិបត្តិ និងអាចប្រឈមនឹងការងារនៃគ្រោះដោយសារហេតុផល ជាលក្ខណៈបុគ្គល និងវិបត្តិតុល្យភាពសេដ្ឋកិច្ច។** ដោយសារប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ប្រកបការងារកសិកម្ម បម្រើ ដល់ការផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារពីផ្នែកលើស្ថានភាពអំណោយផលពីធាតុអាកាសភាពរាំងស្ងួតនិងអសន្តិសុខស្បៀង គឺជាកង្វល់ធំធេង។ ជម្ងឺ និងការចំណាយច្រើនលើការថែរក្សាសុខភាព ក៏ជាប្រភពជំរុញឱ្យគ្រួសារពួកគាត់ ឆាប់ធ្លាក់ចុះនៅក្នុងភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក បញ្ឈប់កូនពីសាលារៀន ដោះដូរទ្រព្យធនតិចតួច ដើម្បីដោះ ស្រាយបញ្ហាទុរភិក្សនានា។ អត្រាកង្វះអាហារូបត្ថម្ភនៃកុមារនិងម្តាយ នឹងធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់ការលូតលាស់ របស់កុមារបាត់បង់ការរៀនសូត្រ និងបាត់បង់ឱកាសមួយជីវិត។ ស្ថានភាពក្រីក្រ និងភាពងាយរងគ្រោះនៃ ក្រុមគ្រួសារមួយចំនួន ក៏បានរងគ្រោះបន្ថែមដោយសារការឡើងថ្លៃស្បៀង និងវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ និងសេដ្ឋកិច្ច ពិភពលោក ដែលធ្វើឱ្យបាត់បង់ការងារធ្វើ ប្រាក់ចំណូល និងមិនទទួលបានសេវាចាំបាច់នានា ព្រមទាំងបាន ជំរុញពួកគាត់ឱ្យរិតតែធ្លាក់កាន់តែជ្រៅនៃបន្ទាត់ក្រីក្រ។

៦. ប្រឈមទៅនឹងស្ថានភាពងាយរងគ្រោះនៅកម្ពុជា និងដើម្បីបន្តអនុវត្តកំណែទម្រង់រដ្ឋនានាដែល បានដាក់ចេញនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់និងមានស្ថេរភាព កម្ពុជាត្រូវការ ពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់នៃការគាំពារសង្គម នឹងជួយដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក ជួយ សម្រាលជនក្រីក្រក្នុងការឆ្លើយតបរាល់ហានិភ័យដែលអាចកើតឡើង ឈានទៅបង្កើនមូលធនមនុស្ស និង លើកកម្ពស់ផលិតភាព និងចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយស្ថេរភាព។ **ក្នុងទិសដៅនេះ ការផ្សារភ្ជាប់កិច្ចគាំពារសង្គម និងការបង្កើនមុខរបរ និងការងារ គឺមានសារសំខាន់បំផុតសម្រាប់ធានា ឱ្យមានការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងសមធម៌។** (លើកយកឧទាហរណ៍ ដំណាំកៅស៊ូ

និងតម្រូវការកម្មករនៅពេលយកផល — ចៀវជីវ ក្នុងរយៈពេល ៣ ទៅ៥ឆ្នាំខាងមុខ) ។

៧. យុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រនិងជនងាយរងគ្រោះ ជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្របសម្រួល និងមិនមែនជាយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ ដែលបានរៀបចំចងក្រងឡើងនៅក្នុងបរិបទនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ សហស្សវត្សរ៍ និងអនុវត្តដោយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩-២០១៣។ ការគាំពារ សង្គម គឺជាការវិនិយោគសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជួយដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ បង្កើនតម្រូវការ និងការពង្រីកទីផ្សារ និងជួយដល់ការកសាងធនធានមនុស្សមានសុខភាពបរិបូណ៌ មានការសិក្សាចំណេះដឹង ជំនាញខ្ពស់ និងមានកម្លាំងផលិតភាពគ្រប់គ្រាន់ ។

៨. ការគាំពារសង្គមគឺជាការឧបត្ថម្ភដែលផ្តល់ទៅដល់ប្រជាជន ដើម្បីដោះស្រាយទៅនឹងប្រភពចម្បង នានានៃភាពក្រីក្រ និងភាពងាយរងគ្រោះផង ព្រមទាំងដើម្បីបង្កើនការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សផង។ ការគាំពារសង្គមរួមបញ្ចូលនូវការរៀបចំនិងប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ជាច្រើនប្រភេទដើម្បីការពារបុគ្គល គ្រួសារ និងសហគមន៍ពីផលវិបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ សេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមដែលកើតឡើងពីហានិភ័យឬវិបត្តិ និងស្ថានភាព ដែលធ្វើឱ្យកាន់តែក្រីក្រទាំងឡាយ ដើម្បីជួយពួកគេអាចចាកផុតពីភាពក្រីក្រ។ អន្តរាគមន៍នៃការគាំពារ សង្គមក្នុងកម្រិតអប្បបរមា រួមមានការធានារ៉ាប់រងសង្គម គោលនយោបាយទីផ្សារពលកម្ម បណ្តាញ សុវត្ថិភាពសង្គម និងសេវាកម្មសុខមាលភាពសង្គម។ គឺដោយសារហេតុផលខាងលើនេះហើយ និងជា គោលនយោបាយចាំបាច់យូរអង្វែង ដើម្បីធានាការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងសមធម៌ ទើបរាជ រដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចដាក់ឱ្យអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គមដែលក្នុងដំណាក់កាលនេះ កំណត់យក គោលដៅនៃក្រុមក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ ។

ឯកខត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អង្គការសហប្រជាជាតិ

៩. ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ នឹងទាមទារឱ្យពង្រីកបន្ថែមនូវអន្តរាគមន៍ដែលមានស្រាប់ ការរៀបចំ ស្ថាប័ន និងការបង្កើតឡើងនូវកម្មវិធីថ្មី ដើម្បីគ្រប់ដណ្តប់លើចន្លោះប្រហោង។ ជាថ្មីម្តងទៀតការអនុវត្ត អន្តរាគមន៍គាំពារសង្គមជាការកិច្ច និងជាការទទួលខុសត្រូវនៃក្រសួងជំនាញ និងស្ថាប័នអជ្ញាធរមូលដ្ឋាន គ្រប់ថ្នាក់។ យុទ្ធសាស្ត្រគាំពារសង្គម មានគោលបំណងក្នុងការបំពេញបន្ថែមនូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ ក្រសួងជំនាញក្នុងការសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅតាមវិស័យជំនាញក្នុងវិធានការណ៍គាំពារសង្គម តាមរយៈ ការផ្តល់នូវក្របខណ្ឌនៃការអនុវត្តប្រកបដោយនិរន្តរភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសក្តិសិទ្ធិ។

១០. វិញ្ញាសាថ្មីមួយទៀតដែលខ្ញុំសូមឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទាំងស្ថាប័ន រាជរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ ទាំងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍ និងសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីកំណត់រកឱ្យ

ឃើញជម្រើសកម្មវិធីជាអាទិភាព សម្រាប់ការរៀបចំបង្កើត និងពង្រីកវិសាលភាពកម្មវិធីគាំពារសង្គម ដើម្បីគ្របដណ្តប់លើគ្រប់ហានិភាព និងចន្លោះប្រហោងក្នុងការអនុវត្តនាពេលកន្លងមក ។ វិញ្ញាសានៃការ កំណត់ជម្រើសកម្មវិធី ត្រូវបង្ហាញពីភាពជាម្ចាស់ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាមួយនឹង យន្តការសម្របសម្រួលមួយច្បាស់លាស់ ជាមួយនិងយន្តការដែលមានស្រាប់ ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយ យើងត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ លើចំណុចមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

- ដោយសារយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រនិងជនងាយរងគ្រោះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ក្នុងលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រសម្របសម្រួល ហើយមិនមែនជាយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ ដូច្នោះ ផែនការ សកម្មភាព ដែលមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ ព្រមទាំងការពិភាក្សាសកម្មជាមួយក្រសួងជំនាញ និងរដ្ឋបាល ថ្នាក់ក្រោមជាតិគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ នឹងត្រូវបន្តធ្វើទៅទៀតនៅពេលខាងមុខ ។
- ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរពីសំណាញ់សុវត្ថិភាពសង្គម ឱ្យទៅជាប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ដែលមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅនិង ទូលំទូលាយ កម្ពុជាត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នពីបញ្ហាភាពប្រេះឆាកក្នុងសង្គម ដែលបណ្តាលមកពី ការ ផ្តោត ការយកចិត្តទុកដាក់តែទៅលើក្រុមពិសេសណាមួយក្នុងសង្គម ។ ប្រការនេះ ទាមទារឱ្យមាន ការធានាសមភាពកំណើន និងការចូលរួមសម្រាប់មនុស្សគ្រប់ៗគ្នា ។
- ដើម្បីជោគជ័យនៃការសម្រេចគោលបំណងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ យើងត្រូវការចាំបាច់នូវការអនុវត្តកម្មវិធី មានលក្ខណៈចម្រុះ ដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ និងគ្របដណ្តប់លើភាពក្រីក្ររ៉ាំរ៉ៃ និងភាពក្រីក្រ ដែល ទើបនឹងកើតឡើង ក៏ដូចជាភាពអត់ឃ្លាន ព្រមទាំងជួយលើកកម្ពស់មូលធនមនុស្ស ។
- ការដោះស្រាយប្រភពសំខាន់ៗនៃភាពងាយរងគ្រោះនឹងជាសកម្មភាពអាទិភាព ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ គឺការកសាងមូលដ្ឋានសំណាញ់សុវត្ថិភាពសង្គមដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។
- ការផ្សារភ្ជាប់ប្រភពសំខាន់ៗនៃភាពងាយរងគ្រោះ ទៅនឹងកម្មវិធីនានា ទាមទារពង្រឹងយន្តការសម្រប សម្រួល ការពង្រីក និងការធ្វើសុខដុមនីយកម្មលើអន្តរាគមន៍ដែលមានស្រាប់ ។
- ក្នុងការពង្រីកវិសាលភាពនៃអន្តរាគមន៍មួយចំនួន ប្រការសំខាន់គឺការធ្វើសុខដុមនីយកម្មលើ ដំណើរការ និងការធានាហិរញ្ញប្បទានឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីធានានិរន្តរភាពក្នុងរយៈពេលមធ្យម ។ បន្ថែមលើ នេះ វិសាលភាពនៃកម្មវិធីដែលមានស្រាប់នឹងត្រូវវាយតម្លៃជាថ្មីម្តងទៀត ហើយត្រូវកែតម្រូវជាមួយ នឹងកម្រិតនៃភាពក្រីក្រ និងភាពងាយរងគ្រោះនៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ ស្រុក ។

- ចន្លោះប្រហោងនៃការគាំពារសង្គមដែលមានស្រាប់ នឹងត្រូវដោះស្រាយដោយកម្មវិធីថ្មី ដែលនឹងជួយសម្រាលដល់បន្ទុកនៃភាពក្រីក្ររ៉ាំរ៉ៃ និងការបង្កើនមូលធនមនុស្ស ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អង្គរេនិតាណូមូលជាទិមេត្រី

១១. យោងតាមបទពិសោធន៍នានាលើពិភពលោក យើងធ្វើការសង្កេតឃើញ និងអាចសន្និដ្ឋានបានថា នៅគ្រប់ប្រទេសជឿនលឿនទាំងអស់ ភាគច្រើនលើសលប់មានប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមមានភាពរឹងមាំ និងគ្របដណ្តប់ទូលំទូលាយ ។ យើងអាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតថា នៅក្នុងប្រទេសណាដែលមានប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមទាំងផ្លូវការ ក្រៅផ្លូវការ មានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់គ្រប់សមាសភាពសង្គម ប្រទេសនោះទទួលបានស្ថេរភាពនយោបាយ មានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ហើយអាចប្រឈមគ្រប់ហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើងចំពោះមុខបាន ។ នៅកម្ពុជា ទោះបីយើងនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ជាប្រទេសក្រីក្រក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែដោយសាររាជរដ្ឋាភិបាលមានគោលនយោបាយច្បាស់លាស់ អនុវត្តកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅគ្រប់វិស័យ ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគ្រប់កាលៈទេសៈ មានយុទ្ធសាស្ត្រត្រឹមត្រូវក្នុងការដោះស្រាយជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសជនក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ **ដោយមិនទុកឱ្យប្រជាជនខ្មែរណាម្នាក់ស្លាប់ដោយអត់បាយ និងមិនបានដឹង** ប្រទេសកម្ពុជាយើងទទួលបានការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់កន្លងមក ។

១២. ប្រទេសកម្ពុជា នឹងវិវត្តន៍ទៅរកដំណាក់កាលថ្មីនៃសាកលរូបនីយកម្ម ដែលតម្រូវឱ្យយើងចាប់ផ្តើមពង្រឹងឧត្តមភាពរបស់យើងបន្ថែមទៀត ទាំងធនធានមនុស្ស ទាំងធនធានធម្មជាតិ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងមានសមធម៌ ។ អង្គសិក្ខាសាលាថ្ងៃនេះជាឱកាសដ៏ប្រពៃ ដែលយើងអាចធ្វើការពិភាក្សាលើតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ ជំរុញការបង្កើនមុខរបរ និងការងារ សម្រាប់ប្រជនកម្ពុជា ឱ្យក្លាយទៅជាកម្រងសកម្មជាក់ស្តែង យកទៅអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។ យើងត្រូវ ចេះកែច្នៃគ្រប់ហានិភ័យ ទៅជាកាលានុវត្តភាព សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ប្រទេស និងប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា គាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍យូរអង្វែង ដើម្បីសុខសន្តិភាព វឌ្ឍនភាព សុខុមាលភាព គ្រប់ៗគ្នា ។

១៣. ជាទីបញ្ចប់ និងជាថ្មីម្តងទៀត យើងខ្ញុំសូមសំដែងនូវការអរគុណចំពោះការស្តាប់របស់ ឯកឧត្តមលោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំ តំណាងគ្រប់ស្ថាប័ន និងជាសមាជិកនៃអង្គសិក្ខាសាលានេះ ដើម្បីឱ្យខ្ញុំមានឱកាសធ្វើការបង្ហាញជូននូវខ្លឹមសារពង្រាងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ និងស្នើសុំការគាំទ្រ និងសហការជាបន្តទៀត នៅពេលអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីសម្រេចបានតាមគោលដៅអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍នៅកម្ពុជា ។ នៅក្នុងឱកាសចូលរួមវគ្គថ្មី ឆ្នាំរោង ចត្វាស័ក ព.ស.២៥៥៦ ខ្ញុំសូម

ប្រសិទ្ធផលជ័យសេរីមង្គលវិបុលសុខគ្រប់ប្រការចូរមានដល់គណអធិបតី ក្រុមគ្រួសារ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ
អស់លោក លោកស្រី និងអង្គការសាធារណៈទាំងមូល សូមឱ្យមានសុខភាពល្អមាំមួន និងពុទ្ធពរទាំង ៤ប្រការ
គឺអាយុៈ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

សូមអរគុណ